

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 6 päivänä lokakuuta 2004,

yrityskeskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi

(Asia COMP/M.3431 – Sonoco/Ahlstrom)

(tiedoksiannettu numerolla K(2004) 3678)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(2005/452/EY)

Komissio teki 7 päivänä tammikuuta 2004 päätöksen sulautuma-asiassa yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 8 artiklan 2 kohdan nojalla. Päätöksen koko teksti, josta on poistettu luottamukselliset tiedot, on saatavilla todistusvoimaisella kielellä ja komission työkielillä kilpailun pääosaston verkkosivuilla osoitteessa http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

I YLEISKATSAUS

- (1) Yhdysvaltoihin sijoittautunut yhtiö Sonoco ja suomalainen yritys Ahlstrom ilmoittivat komissiolle aikomuksestaan perustaa yhteisyritys, jolle ne aikovat siirtää euroopalaisen hylsy- ja hylsykartonkiliiketoimintansa. Hylsyt ovat kartonkiputkia, joiden ympärille voidaan rullata eri tuotteita, kuten paperia, muovikalvoa ja lankaa.
- (2) Tutkimuksessa kävi ilmi, että eräillä Pohjois-Euroopan alueilla aiheutuisi kilpailuongelmia korkean hintaluokan paperiteollisuuden hylsyjen (high-end paper mill cores) ja halvemman hintaluokan hylsyjen (low-value cores) markkinoilla. Osapuolet ehdottivat korjaustoimenpiteitä tämän ongelman poistamiseksi ensimmäisessä vaiheessa. Ne ehdottivat molempia tuotteita valmistavan, Norjassa sijaitsevan Svebergin tehtaan myyntiä.
- (3) Tällä korjaustoimenpiteellä poistettaisiin lähes kokonaan yrityskeskittymän aiheuttama markkinaosuuksien kasvu.

Ensimmäisen vaiheen markkinatesti kuitenkin paljasti, että markkinatoimijat olivat huolissaan korjaustoimenpiteestä myytävän liiketoiminnan huonon maantieteellisen sijainnin ja elinkelpoisuuden vuoksi. Koska tällä korjaustoimenpiteellä ei selvästikään poistettu vakavia kilpailu-epäilyjä tässä vaiheessa, komissio aloitti toisen vaiheen menettelyn 5 heinäkuuta 2004.

- (4) Toisen vaiheen aikana osapuolet onnistuivat poistamaan Svebergin tehtaan sijaintiin liittyvät kilpailuongelmat esittämällä vakuuttavia todisteita kuljetuskustannuksista. Lisäksi ne tarjosivat ns. fix-it-first-ratkaisua, jotta komissio voisi varmistaa, että sopiva ostaja löytyy ennen kuin osapuolet saattavat liiketoimensa päätökseen. Tällä tavoin varmistettiin liiketoiminnan elinkelpoisuus, minkä toinen markkinatesti vahvisti.

II MERKITYKSELLISET TUOTEMARKKINAT

- (5) Kartonki on paperi/kartonkiainetta, jota käytetään lähinnä hylsykartonkien valmistamiseen. Tässä kartongin tärkein ominaisuus on sen delaminaatiolujuus, joka mitataan jouleina neliometriä kohden (J/m²). Kysynnän ja tarjonnan korvattavuus on rajallista. Korkealaatuisen kartongin (delaminaatiolujuus > 375 J/m²) tuottajat voivat helposti

⁽¹⁾ EYVL L 395, 30.12.1989, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1310/97 (EYVL L 180, 9.7.1997, s. 1).

alkaa tuottaa heikompilaatuista kartonkia (delaminaatiolujuus < 375 J/m²), kun taas heikompilaatuisen kartongin tuottajien on tehtävä merkittäviä investointeja voidakseen alkaa tuottaa korkealaatuista kartonkia. Edellisen perusteella korkealaatuisen ja heikompilaatuisen kartongin voidaan katsoa muodostavan kartongin merkitykselliset tuotemarkkinat.

- (6) Hylsykartongista valmistetaan eri menetelmiä käyttäen spiraali- tai paralleelihylsyjä, joiden ympärille rullataan erilaisia tuotteita (paperia, muovikalvoa, teippiä, kangasta ja lankaa). Korvattavuus kysyntäpuolella on selvästi rajallista, vaikka joitakin hylsyjä voitaneen käyttää moniin tarkoituksiin. Markkinatutkimus vahvisti, että erityisesti korkealaatuisten tuotteiden, kuten korkean hintaluokan paperiteollisuuden hylsyjen ja lankateollisuuden hylsyjen, tuotantoa varten tarvitaan erityistä taitotietoa ja koneita. Korvattavuutta tarjontapuolella on riittävästi yksinkertaisempien hylsyjen välillä. Hylsyjen pintaviimeistely edellyttää kuitenkin lisäinvestointeja.
- (7) Edellisen perusteella voidaan siis erottaa toisistaan kolmet eri tuotemarkkinat: korkean hintaluokan paperiteollisuuden hylsyjen markkinat, lankateollisuuden hylsyjen markkinat ja halvemman hintaluokan hylsyjen markkinat. Avoimeksi voidaan jättää se, sisältävätkö muovikalvotellisuuden käytettävät hylsyet joillekin edellä mainituille markkinoille vai muodostavatko ne omat markkinat, koska sillä ei ole vaikutusta kilpailuoikeudelliseen arviointiin.

III MERKITYKSELLISET MAANTIETEELLISET MARKKINAT

- (8) Kartonki: Vaikka markkinatutkimus osoitti toimittajien jonkinasteista keskittymistä laajoille alueille, kartonki-markkinat ovat joka tapauksessa ETA-alueen laajuiset. Kartongin tuottajilla on ETA-alueella yhdestä kolmeen tuotantolaitosta, joista ne tuottavat kartonkia koko Eurooppaan.
- (9) Hylsyet: Osapuolet ehdottivat ETA-alueen laajuisia maantieteellisiä markkinoita kaikille hylsyille. Ne kuitenkin myös totesivat, että ETA-alueen eräillä alueilla hylsyjen kauppa on erityisen vilkasta, mikä saattaa johtaa alueellisiin merkityksellisiin maantieteellisiin markkinoihin. Tällaisia alueita ovat i) Manner-Eurooppa⁽¹⁾; ii) Skandinavia⁽²⁾; iii) Suomi; sekä iv) Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti.
- (10) Korkean hintaluokan paperiteollisuuden hylsyet: Osapuolet myyvät [80–100] (*) prosenttia koko myynnin määrästä

(1) Manner-Euroopalla tarkoitetaan Saksaa, Itävaltaa, Ranskaa, Benelux-maita, Italiaa, Espanjaa, Portugalia ja Kreikkaa.

(2) Tanska, Ruotsi ja Norja.

(*) Tätä tekstiä on osin muokattu, jotta varmistetaan, ettei luottamukSELLISTA tietoa paljasteta; nämä kohdat on kirjoitettu hakasulkuihin ja merkitty tähdellä.

asiakkaille, jotka ovat enintään 500 km:n päässä tuottavasta tehtaasta. Manner-Euroopassa on osoitettu lukuisia kauppavirtoja, kun taas Manner-Euroopan ja Skandinavian tai Suomen tai Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin välillä on ainoastaan vähäistä kauppaa.

- (11) Markkinatutkimuksessa havaittiin neljä maantieteelliset markkinat: i) Manner-Eurooppa (avoimeksi voidaan jättää se, onko syytä jakaa alue pohjoiseen ja eteläiseen osaan niin kuin muutamat vastaajat ehdottivat); ii) Skandinavia (jää avoimeksi, kuuluuko Tanska alueeseen vai ei); iii) Suomi; sekä iv) Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti. Kysymys Manner-Euroopan markkinoiden jakamisesta sekä kysymys siitä, pitäisikö Tanskan sisältyä Skandinavian markkinoihin, voivat jäädä avoimiksi, koska kilpailuoikeudellinen arviointi ei muutu.
- (12) Lankateollisuuden hylsyet: Tässä tapauksessa kysymys siitä, pitäisikö markkinat määritellä edellä mainittujen alueiden mukaan vai ETA-alueen laajuisiksi, voidaan jättää avoimeksi, koska lopullinen arvio ei muutu, noudatettiin kumpaa määritelmää tahansa.
- (13) Halvemman hintaluokan hylsyet: Markkinatutkimus ei vahvistanut osapuolten ehdottamaa määritelmää ETA-alueen laajuisista markkinoista. Useimmat markkinatutkimukseen vastanneet asiakkaat määrittivät alueelliset markkinat ja jopa totesivat, että ne ostivat halvemman hintaluokan hylsyjä kansallisesti.
- (14) Kuten korkean hintaluokan paperiteollisuuden hylsyjen osalta, kauppa Manner-Euroopan alueella on verrattain vilkasta. Näin ollen voidaan määritellä seuraavat markkinat: i) Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti; ii) Suomi; iii) Manner-Eurooppa, johon kuuluu myös Tanska (avoimeksi voidaan jättää se, pitäisikö alue jakaa pohjoiseen osaan ja yhteen tai useampaan eteläiseen osaan); sekä iv) Norja ja Ruotsi (avoimeksi voidaan jättää se, muodostavatko ne kansalliset markkinat vai yhdistetyt alueelliset markkinat). Markkinoiden määritelmä voidaan jättää avoimeksi, koska kilpailuoikeudellinen arviointi ei muutu sen perusteella, millaista määritelmää käytetään.

IV VAIKUTUSALAAN KUULUVAT MARKKINAT

- (15) Ilmoitettu toimenpide saattaa aiheuttaa kilpailuongelmia korkean hintaluokan paperiteollisuuden hylsyjen Skandinavian markkinoiden vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla, lankateollisuuden hylsyjen mahdollisilla alueellisilla tai ETA-alueen laajuisilla markkinoilla sekä halvemman hintaluokan hylsyjen Norjan markkinoilla tai Norjasta ja Ruotsista muodostuvilla markkinoilla.

V ARVIOINTI

- (16) Korkean hintaluokan paperiteollisuuden hylsy: Ahlstrom on ehdottomasti johtava tuottaja Skandinavian markkinoilla [70–80] * prosenttin markkinaosuudellaan. Sonoco ([0–10] %) *) puolestaan on suhteellisen pieni tuottaja verrattuna Coresoon ja Pauliin. Yrityskeskittymän tuloksena yksi neljästä mahdollisesta korkean hintaluokan paperiteollisuuden hylsyjen tuottajasta poistuu tältä alueelta. Tuotteen korkeiden laatuvaatimusten vuoksi markkinoille ei voida odottaa uusia yrittäjiä lyhyellä aikavälillä. Vaarana oli, että Sonoco/Ahlstromista tulisi yhä korvaamattomampi suurille asiakkaille lisääntyvän vahvuutensa vuoksi ja että sillä olisi sen vuoksi mahdollisuus painostaa pienempiä tuottajia.
- (17) Lankateollisuuden hylsy: Ainoa alue, jolla saattaisi aiheuttaa suuria kilpailuongelmia, on Suomi (Ahlstrom [60–70] %)*, Sonoco [20–30] %*). Suomen markkinat ovat kokonsa puolesta ainoastaan 0,5 prosenttia Euroopan markkinoista. Nykyisillä ja mahdollisilla kilpailijoilla on runsaasti ylikapasiteettia, minkä ansiosta ne voisivat tyydyttää uuden kysynnän Suomessa. Markkinatutkimuksen mukaan tämän tuotteen osalta ei kuitenkaan ole odotettavissa tuntuja kilpailuongelmia.
- (18) Halvemman hintaluokan hylsy: Toimenpide saattaa aiheuttaa kilpailuongelmia Norjan ja Ruotsin muodostamilla markkinoilla (Ahlstrom: [40–50] %)*, Sonoco: [10–20] %*) ja Norjan mahdollisilla kansallisilla markkinoilla (Ahlstrom: [30–40] %)*, Sonoco: [40–50] %*). Pienten ja suurten tuottajien välinen kuilu on jo huomattava ja kasvaa entisestään yrityskeskittymän vuoksi. Markkinatutkimuksessa todettiin, että on syytä pelätä hintojen nousevan näillä markkinoilla yrityskeskittymän takia.
- (19) Ilmoitettu keskittymä herätti vakavia epäilyjä sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille korkean hintaluokan paperiteollisuuden hylsyjen osalta Skandinaviassa ja halvemman hintaluokan hylsyjen osalta Norjan markkinoilla sekä Norjasta ja Ruotsista muodostuvilla markkinoilla.

VI OSAPUOLTEN EHDOTTAMAT SITOUKSET

- (20) Toisessa vaiheessa osapuolet ehdottivat uudestaan Norjassa sijaitsevan Svebergin hylsyjen tuotantolaitoksen

myyntiä ostajalle, jonka komissio hyväksyy⁽¹⁾. Tärkeimmät syyt, joiden vuoksi komissio ensin kieltäytyi Svebergin myynnistä ensimmäisessä vaiheessa, liittyivät sen maantieteelliseen eristyneisyyteen ja epävarmuuteen sen taloudellisesta elinkelpoisuudesta.

VII TOIMITETTUJEN SITOUKSEN ARVIOINTI

- (21) Osapuolet toimittivat uskottavia todisteita, jotka osoittivat, että tehtaan maantieteellinen sijainti ei ole merkittävä haittatekijä. Sveberg hyötyy siitä, että Skandinaviassa kuljetushinnat pohjoisesta etelään ovat huomattavasti alhaisemmat kuin hinnat etelästä pohjoiseen. Tämä on edullista Svebergille, joka sijaitsee Pohjois-Norjassa, koska useat nykyiset ja mahdolliset uudet asiakkaat ovat etelässä. Myymällä Sveberg sopivalle riippumattomalle ostajalle, jonka komissio hyväksyy, varmistetaan liiketoiminnan elinkelpoisuus. Ensimmäisen vaiheen markkinatutkimuksessa Svebergin myynti mahdollisena erillisratkaisuna hylättiin selvästi. Moni myyntiin kriittisesti suhtautuva vastaaja ilmoitti kuitenkin hyväksyvänsä Svebergin myynnin, mikäli sopiva ostaja löytyisi.
- (22) Svebergin myynnillä poistettaisiin markkinaosuuksien kasvu kaikilla niillä markkinoilla, joilla kilpailuongelmia voisi esiintyä, lukuun ottamatta halvemman hintaluokan hylsyjen Norjan ja Ruotsin markkinoita. Siellä kasvu puoltaisi [10–20] * prosentista [0–10] * prosenttiin, ja muodostettavan yrityskeskittymän markkinaosuus olisi [40–50] * prosenttia. Vaikka kasvu ei kokonaan poistuisikaan, toimenpiteen ansiosta uusi toimija voisi tulla Norjan ja Ruotsin markkinoille. Tällä tavoin voitaisiin kompensoida toimijoiden määrän vähenemistä näillä markkinoilla. Jos yksi näillä markkinoilla jo toimivista pienistä kilpailijoista ostaisi Svebergin tehtaan, tuloksena olisi tasapainoisempi markkinarakenne, mikä aiheuttaisi riittävästi kilpailupainetta Sonoco/Ahlstromille.
- (23) Osapuolten sitoumusten perusteella ilmoitettu yrityskeskittymä ei aiheuta vakavia epäilyjä sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan. Päätös on tehty asetuksen (ETY) N:o 4064/89 8 artiklan 2 kohdan ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 57 artiklan nojalla.

⁽¹⁾ Svebergin myynnistä on tehtävä sitova ostosopimus sopivan ostajan kanssa ennen kuin yhteisyrittäjä voidaan perustaa.